

Гендерні особливості образів «ідеальна жінка» та «ідеальний чоловік» у молоді

Наталія Лутченко

студентка,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна

Ольга Васильченко

доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,

ORCID: 0000-0002-2502-8072

В наш час ця тема дуже актуальна серед молоді тому, що молодь-це важлива частина суспільства, адже саме вона формує його розвиток. Для того, щоб формування молоді відбувалося з користю для суспільства, потрібно правильно визначати її роль і потреби у ньому.

В контексті розвитку громадянського суспільства, особливої актуальності вибору власного напрямку дій для створення особистого щастя, набувають проблемні характеристики індивідуального гендерного розвитку особистості.

Основними напрямками досліджень гендерної психології є гендерна соціалізація та ідентичність, гендер та стратифікація, визначення класового статусу жінки в сучасному суспільстві, патріархальні соціальні відносини, гендерні стереотипи, вивчення гендерних атрибутів, як проблем і явищ, що відображають зміни в сучасному суспільстві [3, с. 83].

Саме в культурі суспільства формується концепція чоловічої і жіночої психології. Тут висвітлюються гендерні особливості соціального пізнання молоді. Сьогодні це питання є актуальним, оскільки через певні соціальні стереотипи, що розділяють ролі «чоловічої» і «жіночої», представники обох статей все частіше беруть участь у діяльності, яка раніше була для них закритою.

Оскільки молодь найбільш чутлива до змін то швидкі зміни в суспільстві тягнуть за собою незворотні зміни в психології людини і докорінно змінять їх погляди [4, с. 53].

Хлопці та дівчата визнають, що вони є представниками певної статі, і оцінюють себе як людей певної статі на основі власних особистих якостей та розуміння власних емоцій та ставлення.

Вплив типового середовища статі формує в людині складне почуття та переконання, що відповідає тому, ким вона є, і наскільки вона відповідає зразку «фемінінності», «маскулінності».

Орієнтація дівчат і хлопців на гендерні стереотипи також має вплив на особистісно-сміслову самовизначення особистості та її поведінкову орієнтацію в певних соціальних контекстах. Тому розгляд даної теми є дуже важливим для подолання багатьох гендерних стереотипів, які панують у сучасному світі та формують ригідне мислення і поведінку чоловіків і жінок.

Зміст включає не тільки сприйняття молоддю зовнішніх характеристик об'єкта, а й сприйняття внутрішніх характеристик об'єкта, тобто наміри, думки,

здібності, емоції тощо.

Якщо молодь є майбутнім суспільства, визначає своїм існуванням і функціонуванням його майбутній стан, то виходить, що молодь є втіленням часу [1, с. 56].

Тому, пов'язуючи час з молоддю, ми очікуємо, що майбутнє суспільство можна буде побачити у новому поколінні, яке вже існує у формі молодіжних спільнот, а також ми виявили, що власне молодь-це потенційне «доросле» суспільство, яке можна формувати і на яке можна впливати.

Люди не можуть існувати поза суспільством. Будучи частиною суспільства, вони повинні прийняти та дотримуватися соціальних правил. У свою чергу, це тому, що люди щодня стикаються зі стереотипами, тобто якісь спрощені уявлення про певне явище чи предмет.

Вони зазвичай думають, що їх сприйняття і уявлення про речі збігаються, і якщо дві людини сприймають один і той же предмет по-різному, то один з них точно помиляється. Власні уявлення людині здаються вірними і не підлягають зміні.

Уявлення про особистість в психології доповнюються інформацією про гендерні стереотипи та навичках гендерно-нормованого поведінки. Визначаючи стереотипи, дослідники апелюють до незмінних загальноприйнятим установкам про поведінку жінок і чоловіків, які склалися в культурі, яким слідують без рефлексії.

Стереотипи не лише формулюють середню статистичну думку, але й встановлюють норму, спрощують або усереднюють до межі соціально прийнятних або соціально допустимих зразків поведінки [2, с. 241].

Шаблони, в тому числі і вербальні, передують самій дії: кожен (чоловік чи жінка), хто входить у соціальний світ, повинен вибрати з набору готових стереотипів. Водночас стереотипи можна використовувати як орієнтир для дій: люди не тільки засвоюють звичні образи, але й намагаються слідувати їм, щоб їх зрозуміли інші та вони самі.

Традиційно в нашій культурі чоловічі суб'єкти вважаються сильними та успішним, об'єктивувати свої здібності за допомогою матеріальної та духовної діяльності, підготуватися до творчості, лідерства та ризику, здатність сприймати сутність явищ, потребу в авторитеті, раціональності і здорового глузду, установку на те, що любов оточуючих потрібно заслужити [5, с. 113].

Характеристиками об'єктів жіночого походження є: загальне бажання бути привабливим та відповідати стандартам жіночої краси; об'єктивувати свої здібності шляхом шлюбу, статі та дітей, готовність піклуватися про інших, відчуття реальності, витривалість, соціальні навички, тонка і різноманітна здатність сприймати світ, потреба впливати на людей через материнську любов і любов, симпатія до інших повинна бути безумовним ставленням [6, с. 9].

Описуючи людину як сильну, впевнену в собі, агресивну, сильну чи ніжну, залежну, турботливу, красиву, ми можемо не уникнути традиційних стереотипів, у першому випадку буде чоловік, у другому-жінка.

Згідно з традиційними уявленнями, чоловікам дуже бажано бути сміливими, а жінкам-слабкими. Якщо поведінка індивіда відповідає очікуванням інших, то суспільство має стабільність і соціальну рівновагу. Чоловіки з вираженим «чоловічим началом» і жінки, у яких розвинене «жіноче начало», відрізняються легко прогнозованим поведінкою, образ дій їх досить сталий.

Отже, як ми з'ясували, дана тема досить актуальна. Життєві цінності й стереотипи сьогоденної молоді визначають образ нашого «завтра». Оскільки будь-який прояв неухаги до молодіжних проблем здатен створити ще більші проблеми для сьогодення й майбутнього суспільства. Являючи собою основу майбутнього суспільства, молодь заслуговує до себе безпосередньої уваги.

На даному етапі розвитку стало очевидним, що проблеми вивчення світогляду і стереотипів поведінки молоді та процесів із нею пов'язаних, знаходяться у динамічно нестабільній обстановці.

Ключові слова: молодь; гендерні особливості; образи; уявлення; стереотипи; ідеал.

Список використаних джерел

1. Видра О. Вікова та педагогічна психологія: навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2011. 112 с.
2. Говорун Т. В, Кікінежді О. М. Гендерна психологія: навч. посіб. К. : Академія, 2004. 308 с.
3. Кікінежді О. М. Формування гендерної культури молоді: навчально-методичні матеріали до тренінгової програми. Тернопіль : Навчальна книга, 2017. 160 с.
4. Святненко І. О. Ідеологія та мораль гендерної культури в Україні. Грани : науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах / за ред. С. А. Квітки. 2018. Т. 21. № 12. С. 52–61.
5. Ткалич М. Г. Гендерна психологія. Київ : Академвидав, 2016. 256 с.
6. Харченко Л. Г. Соціально-педагогічні умови формування сучасних гендерних стереотипів у процесі соціалізації жіночої молоді : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.05. Луганськ, 2006. 20 с.